

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1950

Vyhlásené: 21.08.1950 Časová verzia predpisu účinná od: 21.08.1950 do: 31.03.1952

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

122

Nariadenie

ministra-predseda Štátneho úradu plánovacieho

zo dňa 7. augusta 1950

o podávaní a vybavovaní zlepšovacích návrhov.

Minister-predseda Štátneho úradu plánovacieho nariaďuje podľa § 41 ods. 4 zákona č. 241/1948 Sb., o prvom päťročnom hospodárskom pláne rozvoja Československej republiky (zákona o päťročnom pláne):

§ 1.

(1) Zlepšovacie návrhy v úseku priemyselnej výroby (ďalej len „návrhy“) možno podávať akýmkoľvek spôsobom (ústne, písomne, bez návrhu, s návrhom a pod.) zodpovednému vedúcemu dielenskej prevádzky (napr. dielne).

(2) Vedúci dielenskej prevádzky (ďalej len „vedúci“):

- a) vydá zlepšovateľovi na každý podaný návrh písomné potvrdenie so stručným opisom návrhu,
- b) posúdi s patričným orgánom jednotnej odborovej organizácie (s dôverníkom, poprípade s výrobným referentom dielenskej rady), či sa návrh prejedná podľa § 3 alebo podľa § 4.

§ 2.

Návrhy sa hodnotia a výška odmen za ne sa určuje podľa smerníc Ministerstva práce a sociálnej starostlivosti.

§ 3.

Návrhy, ktoré možno uplatniť ihneď v závode, v ktorom boli podané, a pri ktorých výška odmeny pravdepodobne nepresiahne sumu 1.000 Kčs, sa vybavujú takto:

1. Vedúci, ktorému bol návrh podaný, ho do jedného týždňa odo dňa podania prejedná na výrobnom porade a spolu s dôverníkom, poprípade s výrobným referentom dielenskej rady ho posúdi s hľadiska svojho pracovného úseku; ak návrh vyžaduje doplnenie, poskytne vedúci alebo osoba ním určená zlepšovateľovi odbornú pomoc.
2. Ak možno návrh použiť, vedúci po výpočte určí bezodkladne výšku odmeny a zariadi jej vyplatenie; zároveň odovzdá prijatý návrh s posudkom vedúcemu závodu, ktorý urobí všetky opatrenia potrebné na jeho najširšie praktické využitie, na evidenčné podchytenie jeho uplatňovania a na jeho propagačné zhodnotenie.
3. Ak nemožno návrh použiť, oznámi to vedúci zlepšovateľovi zároveň s dôvodmi; ak zlepšovateľ nie je s vysvetlením spokojný, môže požiadať závodnú radu o prejednanie a posúdenie návrhu vo výrobnom komitete.

§ 4.

Námety väčšej dôležitosti, ktoré možno uplatniť i mimo závodu, v ktorom boli podané, alebo pri ktorých výška odmeny pravdepodobne presiahne sumu 1.000 Kčs, sa vybavujú takto:

1. Vedúci, ktorému bol návrh podaný, ho do jedného týždňa odo dňa podania prejedná na výrobnnej porade, posúdi spolu s dôverníkom, poprípade s výrobným referentom dielenskej rady, dá zaregistrovať a odovzdá výrobnej komisii na preskúmanie; ak námiet vyžaduje doplnenie, poskytne vedúci alebo osoba ním určená zlepšovateľovi odbornú pomoc.
2. Výrobná komisia do ďalších štrnásť dní odporučí prijatie alebo zamietnutie námietu; na rokovanie výrobnej komisie musí sa pozvať zlepšovateľ a vedúci, ktorému bol námiet podaný.
3. Ak výrobná komisia odporučí prijatie námietu, predloží ho s posudkom a s návrhom na výšku odmeny vedúcemu závodu na schválenie. Vedúci závodu vydá po schválení námietu zlepšovateľovi potvrdenie o prijatí, určí výšku odmeny a zariadi jej vyplatenie tak, aby ju zlepšovateľ dostal do jedného týždňa od vyskúšania a uplatnenia námietu. Ďalej oznámi námiet racionalizačnej komisii (§ 10) na generálnom riaditeľstve a urobí všetky ďalšie opatrenia potrebné na najširšie praktické využitie námietu, na evidenčné podchytenie jeho uplatňovania a na jeho propagačné zhodnotenie. Môže zlepšovateľa aj poveriť dohľadom alebo spoluprácou pri uskutočňovaní námietu.
4. Prijatý námiet sa musí vyskúšať a uplatniť najneskoršie do troch mesiacov po tom, čo bol prijatý. Túto lehotu možno predĺžiť len vo výnimočných prípadoch; predĺženie lehoty sa ihneď oznámi zlepšovateľovi.
5. Ak nemožno námiet použiť, oznámi to vedúci zlepšovateľovi zároveň s dôvodmi; ak zlepšovateľ nie je spokojný s vysvetlením, môže požiadať závodnú radu o prejednanie.

§ 5.

(1) Za vybavovanie námiet zodpovedá vedúci závodu, ktorý podáva raz mesačne závodnej rade zprávu o počte podaných, prijatých a uplatnených námiet a o tom, v akom časovom poradí a rozsahu budú prijaté námety uskutočňované.

(2) Za uplatnenie námiet, ktoré možno použiť i mimo závodu, v ktorom boli podané, sú zodpovední vedúci závodov, v ktorých zlepšovacie námety možno uplatniť, ako aj ich nadriadení podnikoví a generálni riaditelia.

§ 6.

(1) Ak sa dodatočne zistí, že námiet možno použiť vo väčšej miere alebo významnejším spôsobom, než sa predvídalo, vyplatí sa zlepšovateľovi bezodkladne ďalšia odmena.

(2) Ak je námiet spôsobilý na patentovanie, navrhne závod začatie príslušného konania; po udelení patentu treba do 7 dní začať konanie o úprave nárokov zlepšovateľa podľa predpisov o poskytnutí odmeny a výhod, ktoré prislúchajú pôvodcovi vynálezu požívajúceho patentnú ochranu.

§ 7.

Vedúci závodov, ako i podnikoví a generálni riaditelia:

- a) umožnia vhodnými organizačnými opatreniami zlepšovateľom, aby mohli pracovať na svojich námietoch mimo pracovného času s použitím zariadenia závodu (podniku),
- b) podporujú zakladanie dielní, klubov a krúžkov zlepšovateľov.

§ 8.

(1) Aby sa umožnilo najrýchlejšie rozširovanie nových spôsobov výroby a zároveň znemožnilo zneužitie výsledkov usilovnosti ľudu nepriateľmi štátu, zodpovedajú osoby, ktoré sú na čele závodov, podnikov, úradov, orgánov alebo inštitúcií, nielen za účinnú popularizáciu a propagáciu námetov, ale i za to, že nebudú zverejnené také skutočnosti, ktoré by umožnily nepovolaným osobám uskutočnenie námetov, alebo ktoré majú byť v záujme štátu utajené. Rovnako sú zodpovedné osoby, poverené jednotlivými úlohami pri popularizácii a propagácii námetov.

(2) Konania a písomnosti o námetoch, ktoré by umožnily nepovolaným osobám uskutočnenie námetov, alebo ktoré majú byť v záujme štátu utajené, sú dôverné, poprípade, ak to vyžaduje povaha veci, tajné, a to až do skončenia všetkých prác a do rozhodnutia o zverejnení námetov, urobeného podľa príslušných predpisov.

(3) Ak bolo rozhodnuté, že námet sa môže oznámiť iným závodom, podnikom, úradom, orgánom alebo inštitúciám, smú sa podrobnosti oznámiť len osobám, označeným zodpovednými činiteľmi.

§ 9.

(1) Aby sa zabezpečila riadna evidencia námetov a umožnilo ich rozširovanie i na iné závody, podniky alebo výrobné odvetvia, vedú závody, podniky a generálne riaditeľstvá stále štatistiky o námetoch a o rozvoji zlepšovateľského hnutia. Za rozvoj zlepšovateľského hnutia v závode zodpovedá vedúci závodu, ktorý zabezpečí spoluprácu s výrobnou komisiou a so závodnou radou a stará sa o vybavovanie a odmeňovanie námetov podľa tohto nariadenia. Zabezpečuje aj inštruktáž majstrov, dielovedúcich a iných pracovníkov a pomoc pri ich činnosti.

(2) Vedúci závodov a podnikoví riaditelia zabezpečia najužšiu spoluprácu zlepšovateľov s pracovníkmi výskumu.

(3) Podnikoví riaditelia a generálni riaditelia urobia opatrenie, aby v podnikoch i na generálnych riaditeľstvách v rámci ich technického odboru ihneď sa zriadily racionalizačné komisie.

§ 10.

(1) Racionalizačná komisia je pracovný sbor zpravidla desaťčlenný, členov ktorého vymenúva a odvoláva podnikový, poprípade generálny riaditeľ po dohode s jednotnou odborovou organizáciou. Členmi racionalizačnej komisie sú zástupca technického vedenia podniku, poprípade generálneho riaditeľstva, ktorý vedie rokovanie komisie, ďalej zástupca príslušného sväzu jednotnej odborevej organizácie, najvyspelejší technici, hospodári a vedeckí pracovníci a najlepší zlepšovatelia. Komisia môže prizvať na rokovanie odborníkov ako poradcov na posúdenie námetov.

(2) Racionalizačná komisia najmä:

- a) rozhoduje v sporných prípadoch, poprípade odovzdáva ich s technickým dobrozdaním na rozhodnutie vrcholnému orgánu zlepšovateľského hnutia (§ 12),
- b) stará sa o uplatňovanie a rozširovanie zlepšovacích námetov a o výmenu skúseností v najširšom meradle,
- c) usmerňuje zlepšovateľské hnutie, t. j. zostavuje rámcové tematické plány, ktoré závody a podniky rozpracujú podľa svojich výrobných podmienok,
- d) zameriava, vychádzajúc z výsledkov kontroly plnenia plánu, úsilie zlepšovateľov na to, aby pomáhali plniť výrobné úlohy, najmä tzv. úzke profily.

§ 11.

Jednotliví ministri môžu v odbore svojej pôsobnosti smernicami vydanými po dohode s ministrom-predsedom Štátneho úradu plánovacieho prispôbiť podávanie a vybavovanie zlepšovacích návrhov podľa potrieb svojich rezortov, ako i upraviť podrobnosti.

§ 12.

Pokým sa nezriadi ústredie technického rozvoja, vykonáva funkciu vrcholného orgánu zlepšovateľského hnutia Stredisko pre zlepšovacie návrhy a vynálezy pri Ministerstve priemyslu.

§ 13.

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Zápotocký v. r.

Dr. Dolanský v. r.

